

Investigation of the Relationship between Self-Efficacy and Academic Enthusiasm among Operating Room Technology Students

Shima Seneyzel Bachari ¹, Arghavan Afra ^{2*}, Vida Rahimi ³

¹ School of Nursing, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran

² School of Nursing, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran

³ Student Research Committee, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran

*Corresponding author: Arghavan Afra, School of Nursing, Abadan University of Medical Sciences, Abadan, Iran

E-mail: A.Afra@Abadanums.ac.ir

Article Info

Keywords: *enthusiasm, self-efficacy, operating room technology, student*

Abstract

Introduction: Self-efficacy holds significant motivational effects. Individuals with high self-efficacy demonstrate better adaptation and engage in activities that enhance their performance and capabilities. This study aimed to determine the correlation between self-efficacy and academic enthusiasm among operating room technology students in Khuzestan Province.

Methods: This descriptive correlational study was conducted in 2021 on 225 operating room technology students using stratified sampling. Data was collected through self-report questionnaires including the College Academic Self-Efficacy Scale (CASES) and the Academic Enthusiasm Questionnaire developed by Fredriks. Data analysis was performed using SPSS version 19 and descriptive and analytical statistical tests.

Results: Based on the results, the mean scores for self-efficacy (105.05) and academic enthusiasm (46.28) among operating room technology students were above average. A significant positive correlation was found between self-efficacy and the cognitive, emotional, and behavioral dimensions of academic enthusiasm in all academic years except the fourth year ($P < 0.05$). Results by city indicated that the highest self-efficacy belonged to students from Abadan University of Medical Sciences, followed by Shushtar, Ahvaz, Behbahan, and Dezful. Additionally, the highest academic enthusiasm was reported among students from Dezful, Ahvaz, Shushtar, Abadan, and Behbahan.

Conclusion: Given that the self-efficacy and academic enthusiasm scores of operating room technology students are above average, it is recommended that relevant authorities develop practical plans to further enhance self-efficacy and academic enthusiasm with the aim of strengthening self-efficacy skills and addressing factors leading to decreased academic motivation.

بررسی ارتباط خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان رشته تکنولوژی اتاق عمل

شیمایسنیسل بچاری^۱، ارغوان افرا^{۲*}، ویدا رحیمی^۳

^۱ دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران

^۲ دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران

^۳ کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران

* نویسنده مسوول: ارغوان افرا، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی آبادان، آبادان، ایران

ایمیل: A.Afra@Abadnums.ac.ir

چکیده

مقدمه: خودکارآمدی دارای تاثیرات انگیزشی چشمگیری می باشد. افراد دارای خودکارآمدی بالا، سازگاری بهتری داشته و در فعالیت هایی شرکت خواهند کرد که عملکرد و قابلیت های آنها را تسریع می بخشد. هدف از این مطالعه تعیین ارتباط بین خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان رشته تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان بود.

روش ها: این مطالعه توصیفی همبستگی در سال ۱۴۰۰ بر روی ۲۲۵ نفر از دانشجویان رشته تکنولوژی اتاق عمل به روش نمونه گیری طبقه ای انجام شد. داده ها با استفاده از پرسشنامه های خودکارآمدی تحصیلی (CASES) و اشتیاق تحصیلی Fredriks به صورت خودگزارشی جمع آوری گردید. جهت آنالیز داده ها از نرم افزار SPSS ۱۹ و آزمون های آماری توصیفی و تحلیلی استفاده شد.

یافته ها: براساس نتایج میانگین نمره خودکارآمدی (۱۰۵/۰۵) و اشتیاق تحصیلی (۴۶/۲۸) دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل بالاتر از حد متوسط بوده و بین خودکارآمدی با ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری اشتیاق تحصیلی در تمام سال های تحصیلی بجز سال چهارم ارتباط مثبت و معناداری وجود داشت ($P < 0/05$). نتایج به تفکیک شهرستان نشان داد که بیشترین خودکارآمدی به ترتیب مربوط به دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی آبادان، شوشتر، اهواز، بهبهان و دزفول است. همچنین بیشترین اشتیاق تحصیلی مربوط به دانشجویان دزفول، اهواز، شوشتر، آبادان و بهبهان می باشد.

نتیجه گیری: با توجه به اینکه نمره خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل بالاتر از حد متوسط می باشد، جهت ارتقاء هرچه بیشتر خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی، برنامه ریزی های کاربردی توسط مسئولین ذیربط با هدف تقویت مهارت های خودکارآمدی و رفع عوامل منجر به کاهش اشتیاق تحصیلی پیشنهاد می گردد.

واژگان کلیدی: اشتیاق، خودکارآمدی، تکنولوژی اتاق عمل، دانشجو

مقدمه

خودکار آمدی از نظریه شناختی اجتماعی آلبرت بندورا روان شناس مشهور مشتق شده است که به باورها یا قضاوت های فرد نسبت به توانایی های خود در انجام وظایف و مسئولیت ها اشاره دارد [۱]. خودکارآمدی تحصیلی به تعداد مهارت هایی که در شخص وجود دارد، مرتبط نمیشود، بلکه به باورهایی چون مطالعه کردن، انجام فعالیت های تحقیقاتی، سؤال پرسیدن در کلاس، ارتباط موفق با اساتید و دانشجویان، اخذ نمره بالا، شرکت در بحث های کلاسی و ... اشاره دارد که شخص بر این باور است تحت شرایط خاص و در موقعیت های مختلف تحصیلی می تواند آنها را انجام دهد [۲]. در واقع خودکارآمدی به عنوان تسهیل گر عملکرد موفق دانشجو در حوزه های مختلفی می باشد که در آنها مشغول به تحصیل است [۳]. جایگاه خودکارآمدی در حوزه تحصیل در سال های اخیر بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته و پژوهش های فراوانی در زمینه های مختلف خودکارآمدی تحصیلی صورت گرفته است. پژوهش ها نشان داده اند که باورهای خودکارآمدی بر بسیاری از جنبه های کارکرد شخصی تأثیر می گذارند. کسانی که دارای خودکارآمدی در سطح بالاتری هستند، در دانشگاه نمرات بالاتری می گیرند، امکانات شغلی گسترده تری را مورد ملاحظه قرار می دهند و موقعیت های شغلی بیشتری دارند، هدف های شخصی عالی تری را برای خود بر می گزینند و از سلامتی جسمی و روانی بهتری برخوردارند [۴-۵]. طی دو دهه گذشته، به کارگیری مفهوم اشتیاق تحصیلی نیز بسیار رایج شده است [۶]. زیرا اشتیاق تحصیلی علاوه بر اینکه پیش بینی کننده مهمی برای پیشرفت تحصیلی دانشجویان می باشد [۷]، نقش عمده ای هم در ارتقاء عملکرد دانش آموزان و کاهش رفتارهای پرخطر دارد [۸]. اشتیاق تحصیلی به معنی تعامل انرژی، وقت و زمانی است که

دانشجو به فعالیت های آموزشی اختصاص می دهد [۹]. اشتیاق تحصیلی از سه مولفه تشکیل شده است: اشتیاق رفتاری، عاطفی و شناختی. اشتیاق رفتاری به فعالیت های یادگیری، دقت و توجه، برخوردهای مثبت و حضور در محل تحصیل اشاره دارد. اشتیاق عاطفی، مرتبط با نگرش های اثربخش در جهت تشخیص احساس تعلق به محیط آموزشی است و اشتیاق شناختی، به رویکرد خود تنظیمی یادگیری و استفاده از راهبردهای فراشناخت دلالت دارد [۱۰]. اشتیاق عاطفی در دانشجویان باعث می شود که اشتیاق شناختی آنان در چارچوب فعالیت های دانشگاهی و علمی رشد یابد. دانشجویانی که از اشتیاق تحصیلی بالاتری برخوردار باشند، توجه و تمرکز بیشتری بر مسائل و موضوعات یادگیری دارند، نسبت به قوانین و مقررات متعهدتر هستند و از انجام رفتارهای ناسازگارانه و نامطلوب اجتناب می کنند و عملکرد بهتری در آزمون ها از خود نشان می دهند [۱۱]. در مقابل بی اشتیاقی به تحصیل، دارای پیامدهای منفی جدی نظیر خستگی، فرسودگی، عدم کفایت شخصی، عدم پیشرفت تحصیلی، تمایل به رفتارهای انحرافی و خطر ترک تحصیل را به همراه دارد [۱۲]. یکی از متغیرهای مهم روانشناختی که می تواند اثر اشتیاق را افزایش دهد، خودکارآمدی تحصیلی است [۱۳]. انتظار می رود افرادی که خودکارآمدی بالایی دارند، اشتیاق تحصیلی بیشتری داشته باشند. بسیاری از پژوهش ها چنین تاثیری را نشان می دهند و بیان کننده تاثیر مثبت خودکارآمدی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی دانشجویان هستند [۱۴-۱۵]. نتایج پژوهش Javadi و همکاران نشان دادند که خودکارآمدی تحصیلی به طور مستقیم بر اشتیاق تحصیلی و به طور غیرمستقیم از طریق سرزندگی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی اثر دارد [۱۶]. Mansouri & Taheri نیز نشان دادند آموزش خودکارآمدی

یک روش مؤثر در افزایش عزت نفس و اشتیاق تحصیلی دانشجویانی است که اضطراب امتحان دارند [۱۷]. پژوهشی که توسط Eslami و همکاران با هدف مدل یابی علی اشتیاق تحصیلی بر مبنای عملکرد تحصیلی حمایت شده، عزت نفس و خودکارآمدی تحصیلی انجام شد، نشان داد که خودکارآمدی تحصیلی مستقیماً و عملکرد تحصیلی حمایت شده به شکل غیرمستقیم و از طریق خودکارآمدی تحصیلی بر اشتیاق تحصیلی تأثیر دارد [۱۸]. Khoroshi و همکاران در پژوهش خود نشان دادند که رابطه بین اشتیاق عاطفی و اشتیاق شناختی با خودکارآمدی، مثبت و معنی دار است و اشتیاق عاطفی نسبت به اشتیاق شناختی، پیش بینی کننده قویتری برای خودکارآمدی تحصیلی می باشد [۱۹]. طبق بررسی متون انجام شده، در کشور ما پژوهش ها در ارتباط با دانشجویان رشته تکنولوژی اتاق عمل اندک است. لذا با توجه به شرایط متفاوت آموزشی و کاری در اتاق عمل و اهمیت این رشته تحصیلی، پژوهش حاضر با هدف بررسی ارتباط خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان کارشناسی تکنولوژی اتاق عمل در استان خوزستان انجام شد.

روش

پژوهش حاضر از نوع توصیفی-همبستگی است. جهت انتخاب حجم نمونه با توجه به حجم کل افراد جامعه که ۶۰۰ نفر بود، با استفاده از جدول چرکسی و مورگان، ۲۳۴ نفر دانشجوی وارد مطالعه شدند. پس از کسب مجوز و انجام هماهنگی های لازم با مسئولین ذیربط، دو نفر از پژوهشگران به جمع آوری داد ها در دانشگاه های آبادان، اهواز، دزفول، بهبهان و شوشتر پرداختند. نمونه گیری به روش طبقه ای براساس دانشگاه محل تحصیل و با توجه به تعداد دانشجویان در حال تحصیل در هر نیمسال

انجام شد. معیارهای ورود به مطالعه شامل اشتغال به تحصیل در دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی استان خوزستان، تحصیل در رشته تکنولوژی اتاق عمل مقطع کارشناسی و تمایل به شرکت در پژوهش بود. معیارهای خروج سابقه بیماری های مزمن، ناتوانی های جسمانی شدید، اختلالات روانی و پرکردن پرسشنامه ها به صورت ناقص در نظر گرفته شد. جهت جمع آوری اطلاعات پرسشنامه اشتیاق رفتاری، عاطفی، شناختی Fredriks و پرسشنامه خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان (CASES¹) به صورت خودگزارشی توسط دانشجویان اتاق عمل واجد شرایط ورود به مطالعه، تکمیل گردید.

پرسشنامه خودکارآمدی پنداری تحصیلی دانشجویان در سال ۱۹۸۸ توسط Steven V. Owen به منظور اندازه گیری اعتقادات خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان تهیه شده است. این پرسشنامه دارای ۳۲ گویه است که میزان اعتماد دانشجو در ارتباط با یادداشت برداشتن، سؤال پرسیدن، توجه در کلاس، استفاده از کامپیوتر و کتابخانه و ... را می سنجد و بر اساس مقیاس ۵ درجه ای لیکرت از تقریباً هرگز (۱) تا تقریباً همیشه (۵) نمره گذاری می گردد. کمترین امتیاز ۳۲ و بالاترین امتیاز ۱۶۰ می باشد که به چهار دسته اشتیاق ضعیف (نمرات ۳۲-۶۳)، متوسط (نمرات ۶۴-۹۵)، خوب (نمرات ۹۶-۱۲۷) و خیلی خوب (نمرات ۱۲۸-۱۶۰) تقسیم شده است. پایایی این مقیاس با انجام روش باز آزمایی به فاصله ۸ هفته ۰/۹۰ به دست می آمد [۲۰].

پرسشنامه اشتیاق تحصیلی توسط Fredriks و همکاران ساخته شده است و دارای ۱۵ عبارت است که سه زیر مقیاس رفتاری، عاطفی و شناختی را در میان دانشجویان اندازه گیری

¹ College Academic Self-Efficacy Scale

در پژوهش عباسی و همکاران اعتبار این پرسشنامه به وسیله آلفای کرونباخ ۰/۷۲ به دست آمد [۲۲]. جهت آنالیز داده ها از نرم افزار SPSS نسخه ۱۹ و آزمون های آمار توصیفی (فراوانی، میانگین، انحراف معیار) و آمار تحلیلی (ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون) استفاده و سطح معنی داری آزمون ها $P < 0/05$ در نظر گرفته شد. لازم به ذکر است کلیه ی ملاحظات اخلاقی از جمله اخذ مجوز از کمیته اخلاق، محفوظ و محرمانه ماندن اطلاعات ثبت شده، تاکید بر انتشار نتایج به صورت کلی و رعایت امانتداری در استفاده از منابع در این مطالعه به دقت لحاظ شده است.

دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل براساس سال تحصیلی نیز گروه بندی شدند، که ۶۴ نفر در سال اول (۲۸/۴٪)، ۷۹ نفر در سال دوم (۳۵/۱٪)، ۶۵ نفر در سال سوم (۲۸/۹٪) و ۱۷ نفر از آن ها در سال چهارم (۷/۶٪) مشغول به تحصیل بودند. براساس یافته های پژوهش، نمرات خودکارآمدی پنداری $(22/35 \pm)$ و اشتیاق تحصیلی $(105/05 \pm)$ دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل بالاتر از حد متوسط به دست آمد. میانگین و انحراف از معیار خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان به تفکیک سال تحصیلی در جدول ۱ بیان شده است. با توجه به نتایج این جدول، با افزایش مدت تحصیل، خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان افزایش یافته است.

می کند. اشتیاق رفتاری شامل خرده مقیاس های توجه و تمکین، اشتیاق هیجانی شامل خرده مقیاس های تعلق به دانشگاه و ارزش گذاشتن به آموزش دانشگاهی و اشتیاق شناختی نیز شامل خرده مقیاس های خودتنظیمی و کاربرد راهبرد شناختی می باشد. این ابزار در مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از تقریباً هرگز (۱) تا تقریباً همیشه (۵) اندازه گیری می شود. کمترین امتیاز ۱۵ و بالاترین امتیاز ۷۵ بوده که به سه دسته اشتیاق ضعیف (نمرات ۱۵-۳۴)، متوسط (نمرات ۳۵-۵۴) و خوب (نمرات ۵۵-۷۵) تقسیم شده است. Fredriks و همکاران ضریب پایایی پرسشنامه را ۰/۸۶ گزارش کردند [۲۱].

یافته ها

۲۳۴ نفر دانشجوی تکنولوژی اتاق عمل وارد مطالعه شد که به دلیل عدم تکمیل کامل پرسشنامه ها ۹ نفر از مطالعه خارج شدند و پژوهش بر روی ۲۲۵ نفر از دانشجویان ادامه پیدا کرد. فراوانی و درصد دانشجویان به تفکیک دانشگاه محل تحصیل، شامل: ۶۶ نفر اهواز (۲۹/۳٪)، ۴۶ نفر آبادان (۲۰/۴٪)، ۴۲ نفر دزفول (۱۸/۷٪)، ۳۲ نفر شوشتر (۱۴/۲٪) و ۳۹ نفر بهبهان (۱۷/۳٪) بود. کمترین سن دانشجویان ۱۸ سال و بالاترین سن ۲۶ سال و میانگین سنی آنان ۲۱/۴ سال به دست آمد که شامل ۶۷٪ دانشجویان دختر و ۳۳٪ دانشجویان پسر بود.

جدول ۱: خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان به تفکیک سال تحصیلی

انحراف از معیار	میانگین	خودکارآمدی		سال تحصیلی
		اشتیاق تحصیلی	خودکارآمدی	
22/97	105/26	اشتیاق تحصیلی	خودکارآمدی	سال اول
7/44	45/90	اشتیاق تحصیلی	اشتیاق تحصیلی	
22/90	100/83	خودکارآمدی	خودکارآمدی	سال دوم
6/71	45/44	اشتیاق تحصیلی	اشتیاق تحصیلی	
21/37	107/23	خودکارآمدی	خودکارآمدی	سال سوم
7/35	47/12	اشتیاق تحصیلی	اشتیاق تحصیلی	

17/52	115/58	خودکارآمدی	سال چهارم
5/5	48/35	اشتتیاق تحصیلی	

دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی دزفول، سپس اهواز، شوشتر، آبادان و کمترین میزان اشتتیاق تحصیلی را دانشجویان علوم پزشکی بهبهان داشتند. جدول ۲ میانگین و انحراف معیار خودکارآمدی و اشتتیاق تحصیلی دانشجویان اتاق عمل استان خوزستان را به تفکیک شهرستان نشان می دهد.

در بررسی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان به تفکیک شهرستان، نتایج حاصل نشان داد که بیشترین خودکارآمدی مربوط به دانشجویان آبادان، سپس شوشتر، اهواز، بهبهان و کمترین میزان خودکارآمدی در دانشجویان دزفول گزارش شده است. همچنین بیشترین اشتتیاق تحصیلی مربوط به

جدول ۲: خودکارآمدی و اشتتیاق تحصیلی دانشجویان به تفکیک شهرستان

انحراف از معیار	میانگین	خودکارآمدی اشتتیاق تحصیلی	سال تحصیلی
۱۸/77	۱۱۴/۷۳	خودکارآمدی	آبادان
7/3	46/15	اشتتیاق تحصیلی	
22/35	105/05	خودکارآمدی	اهواز
7/05	46/28	اشتتیاق تحصیلی	
26/97	95/19	خودکارآمدی	دزفول
5/9	46/61	اشتتیاق تحصیلی	
21/36	95/58	خودکارآمدی	بهبهان
5/42	43/43	اشتتیاق تحصیلی	
20/73	105/28	خودکارآمدی	شوشتر
8/52	46/25	اشتتیاق تحصیلی	

بررسی ارتباط بین خودکارآمدی و ابعاد اشتتیاق تحصیلی، در تمام سال های تحصیلی به جز در سال چهارم مثبت و معنادار بود. و در سال های مختلف تحصیل نشان می دهد.

جدول ۳: ارتباط خودکارآمدی با ابعاد شناختی، عاطفی و رفتاری اشتتیاق تحصیلی در سال های تحصیلی

معنی داری	ضریب همبستگی	خودکارآمدی اشتتیاق تحصیلی
p=۰/۰۰۱	۰/۲۲۱	اشتتیاق تحصیلی بعد شناختی
p<۰/۰۰۰۱	۰/۲۷۲	اشتتیاق تحصیلی بعد عاطفی
p<۰/۰۰۰۱	۰/۲۴۵	اشتتیاق تحصیلی بعد رفتاری
p=۰/۰۲۶	۰/۲۲۷	سال اول
p<۰/۰۰۰۱	۰/۴۴۹	سال دوم
p=۰/۰۰۶	۰/۳۳۷	سال سوم
p=۰/۱۹۲	۰/۳۳۳	سال چهارم

Correlation is significant at the 0/01 level (2-tailed)

بحث

باتوجه به نتایج مطالعه حاضر، خودکارآمدی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان، بالاتر از حد متوسط گزارش شده است. Vahabi و همکاران در مطالعه خود بر روی کلیه دانشجویان دانشگاه کردستان، نمره خودکارآمدی تحصیلی دانشجویان را بالاتر از حد متوسط گزارش کردند [۲۳]. در مطالعه Asghari و همکاران که روی کلیه دانشجویان رشته های علوم انسانی مقطع کارشناسی دانشگاه خوارزمی انجام شد، میانگین نمره خودکارآمدی ۶۶ و بالاتر از حد متوسط اعلام شده است [۲۴] که با یافته های مطالعه حاضر هم خوانی دارد. در این مطالعه، اشتیاق تحصیلی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل بالاتر از حد متوسط به دست آمد. یافته های حاصل با نتایج پژوهش Ajam و همکاران که اشتیاق تحصیلی دانشجویان رشته بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گناباد را در حد متوسط گزارش کرده بودند [۲۵] و یافته های حاصل از مطالعه Nekavand و همکاران [۲۶] بر روی کلیه دانشجویان واحد علوم پزشکی دانشگاه آزاد تهران که وضعیت اشتیاق تحصیلی دانشجویان را بالاتر از حد متوسط گزارش نموده اند، مطابقت دارد. تحلیل همبستگی در مطالعه حاضر نشان داد که بین خودکارآمدی و تمام زیرمقیاس های اشتیاق تحصیلی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان در تمام سال های تحصیلی به جز سال چهارم تحصیل، ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. خودکارآمدی تحصیلی نشان دهنده باور توانایی فرد در حوزه های تحصیلی و ارزیابی از توانایی های تحصیلی است که نقش مهمی در فهم یادگیری دانشجویان، رشد و موفقیت آنان دارد. ایجاد خودپنداره و خودکارآمدی بالا و مثبت در دانشجویان، منجر به ایجاد اشتیاق تحصیلی و تلاش روزافزون خواهد شد [۲۷]. باتوجه به اینکه دانشجویان در سال های اول

تحصیل اکثر وقت خود را در کلاس درس و محیط لائق عمل زیر نظر مربی میگذرانند و درحال تعاملات و ارزیابی شدن هستند، خودپنداره و خودکارآمدی آنان درحال تغییر است. علت عدم وجود ارتباط معنادار بین خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان سال آخر را می توان ناشی از تثبیت شدن خودپنداره و خودکارآمدی دانشجویان در سال آخر تحصیل و انجام کار دانشجویی دانست.

در بررسی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان به تفکیک شهرستان، یافته ها نشان داد که میزان خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی در شهرهای مختلف استان متفاوت ولی نتایج نزدیک به هم هستند.

براساس نظریه شناختی اجتماعی بندورا که مفهوم خودکارآمدی از آن مشتق شده است، رفتار، عوامل شناختی و فیزیولوژیکی و اثرات محیطی که به عنوان عوامل محدود کننده برای هر شخص عمل می کنند، متقابلاً بر هم اثر دارند [۲۸]. پژوهش های انجام شده توسط محققان نشان داده است که متغیرهای موقعیتی مانند روش های آموزشی، شرایط عاطفی، محیط تحصیلی و نگرش نسبت به مسایل آموزش نیز بر روی فراگیران تأثیرگذار است [۲۹]. برای تربیت فرد خودکارآمد، آموزش مهارت هایی که روش های اندیشیدن خلاق را در دستور کار دارد و فرد را با چالش های شناختی مواجه سازد، باید مد نظر قرار گیرد. این آموزش ها باید کاربردی بوده و موقعیت های واقعی چالش برانگیز محیطی را برای فرد شبیه سازی نماید.

از نقاط قوت این مطالعه می توان به مشارکت تمامی گروه های تکنولوژی اتاق عمل در استان خوزستان اشاره کرد. زمان تکمیل پرسشنامه ها نیز می تواند به عنوان یکی از محدودیت های این پژوهش در نظر گرفته شود. احتمال داده می شود که پاسخ به

پرسشنامه ها در بازه زمانی برگزاری آزمون های میان ترم و پایان ترم بر روی پاسخ دانشجویان تاثیر داشته باشد. لازم به

ذکر است که یافته های این پژوهش را نمی توان به دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل سایر استان ها تعمیم داد.

نتیجه گیری

براساس نتایج این پژوهش، خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان بالاتر از حد متوسط است و بین خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی آنان ارتباط مثبت و معناداری وجود دارد. با توجه به اینکه دانشجویان رشته های علوم پزشکی با موقعیت های اورژانسی و پر استرس زیادی روبه رو هستند و ارتباط بیشتری با بیماران و همراهان آنها دارند، لذا خودکارآمدی در آنها باید ارتقاء یابد تا به تبع آن توانایی بیشتری جهت انجام مهارت ها و دستیابی به اهداف در شرایط و موقعیت های خاص داشته باشند. بنابراین جهت ارتقاء هرچه بیشتر خودکارآمدی، افزایش اشتیاق و پیشرفت تحصیلی دانشجویان تکنولوژی اتاق عمل و تبدیل شدن دانشجویان به نیروهای موثر، کارآمد و مبتکر، برنامه ریزی ها توسط مدرسین و مسئولین ذیربط با هدف تقویت مهارت های خودکارآمدی و رفع عوامل موثر بر کاهش اشتیاق تحصیلی پیشنهاد می گردد.

ملاحظات اخلاقی

این مقاله حاصل بخشی از طرح تحقیقاتی تحت عنوان بررسی ارتباط خودکارآمدی و انتظارات-پیامد تحصیلی دانشجویان کارشناسی تکنولوژی اتاق عمل استان خوزستان با کد اخلاق IR.ABADANUMS.REC.1395.153 می باشد .

تضاد منافع

نویسندگان مقاله اعلام می نمایند که در پژوهش حاضر هیچ گونه تضاد منافی وجود ندارد.

سپاسگزاری

از تمامی معاونت های تحقیقات و فناوری دانشکده ها و دانشگاه های علوم پزشکی استان خوزستان، دانشجویان و همکارانی که ما را در این طرح یاری نمودند، کمال تشکر را داریم.

منابع

- ¹ Sedghi S, Aryankhesal A, HojatiZadeh Y, Asadzandi S, Habibi S. Barriers to implementation of evidence-based medicine and use of evidence: a systematic review. *Journal of Health Administration (JHA)*. 2018; 21(72).
- ² Saadat, S., Asghari, F., & Jazayeri, R. (2015). The relationship between academic self-efficacy with perceived stress, coping strategies and perceived social support among students of University of Guilan. *Iranian Journal of Medical Education*. 15: 67-78 (in Persian).
- ³ Sedghi S, Aryankhesal A, HojatiZadeh Y, Asadzandi S, Habibi S. Barriers to implementation of evidence-based medicine and use of evidence: a systematic review. *Journal of Health Administration (JHA)*. 2018;21(72).
- ⁴ Niroumand Ali, & Babalu, F. (2018). The relationship between academic excitement, academic self-efficacy and academic resilience with students' academic motivation. Master Thesis in Educational Psychology. Mohaghegh Ardabili University. (in Persian)
- ⁵ Kerr NL, Feltz DL, Irwin BC. To pay or not to pay? Do extrinsic incentives alter the Köhler group motivation gain? *Group Processes & Intergroup Relations*. 2013; 16(2):257-68.

⁶ Sedláček, M., & Šed'ova, K. (2020). Are student engagement and peer relationships connected to student participation in classroom talk? *Learning, Culture and Social Interaction*, 26, 100411.

⁷ Larrain, A., Freire, P., López, P., & Grau, V. (2019). Counter-Arguing During Curriculum-Supported Peer Interaction Facilitates Middle-School Students' Science Content Knowledge. *Cognition and Instruction*, 37(4), 453-482.

⁸ Wang MT, Willett JB, Eccles JS. The assessment of school engagement: Examining dimensionality and measurement invariance by gender and race/ethnicity. *Journal of School Psychology*. 2011; 49(4):465-80.

⁹ Wang MT, Fredricks JA, Ye F, Hofkens TL, Linn JS. The math and science engagement scales: Scale development, validation, and psychometric properties. *Learning and Instruction*. 2016 .1; 43:16-26.

¹⁰ Ghadampour E, Farhadi A, Naghibeiranvand F. The relationship among academic burnout, academic engagement, and performance of students of Lorestan University of Medical Sciences. *RME*. 2016; 8 (2):60-68. [Persian]

¹¹ Galla BM, Wood JJ, Tsukayama E, Har K, Chiu AW, Langer DA. A longitudinal multilevel model analysis of the within-person and between-person effect of effortful engagement and academic self-efficacy on academic performance. *Journal of School Psychology*. 2014; 1; 52(3):295-308.

¹² Salehi M. Yonesi J. [Explaining role of academic self-efficacy on academic performance and academic motivation based on social support, academic self-concept, and personality traits: structural equation modeling]. *Journal of Academic and virtual Learning*. 2015; 9(3): 7-20. [Persian]

¹³ Dehghanizadeh, M. H., & Hossein Chari, M. (2012). Academic vitality and perception of family communication pattern; the mediating role of self-efficacy. *Journal of Teaching and Learning Studies*, 4 (2), 21-47 (in Persian).

¹⁴ Tenaw, Y. A. (2015). Relationship between Self-Efficacy, Academic Achievement and Gender in Analytical Chemistry at Debre Markos College of Teacher Education". *Debre Markos College of Teacher Education*. ISSN: 2227- 5835, 3(1), 1-28.

¹⁵ Zahed, A., Karimi Yousefi, S. H., & Moeini Kia, M. (2015). Relationship between quality of work life and self-efficacy with desire for school among female students. *Journal of Educational Leadership and Management*, 9 (4), 25-42 (in Persian)

¹⁶ Javadi Elmi, L., Asadzadeh, H., Dortaj, F., & Delavar, Ali. (2020). Modeling the structural relationships of students' academic motivation based on transformational teaching, academic self-efficacy mediated by the role of academic vitality. *Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 8 (14), 1-19 (in Persian)

¹⁷ Taheri, M., & Mansouri, L. (2018), The effectiveness of self-efficacy training on self-esteem and academic motivation of female students with exam anxiety, the second conference of science and technology of psychology, educational sciences and sociology of Iran, Tehran, and three development-oriented conferences Sam Iranian Science and Technology, https://www.civilica.com/Paper-OSCONF02-OSCONF02_186.html (in Persian).

¹⁸ Eslami, M. A., Dortaj, F., Saadipour, I., & Delavar, A. (2018). Modeling on academic motivation; Based on supported academic performance, self-esteem and academic self-efficacy in undergraduate students of Amirkabir University of Tehran. *Journal of Cognitive Strategies in Learning*, 6 (10), 57-75 (in Persian).

¹⁹ Khoroshi, P., Nili, M. R., & Abedi, A. (2014). The relationship between emotional and cognitive desire for learning and students' self-efficacy; Isfahan Farhangian University. *Journal of Education Strategies in Medical Sciences*. 7 (4): 229-234 (in Persian).

²⁰ Fooladvand Kh, Farzad V, Shahraray M, Sangari AA. [Role of Social Support, Academic Stress and Academic Self-Efficacy on Mental and Physical Health]. *Contemporary Psychology*. 2006; 4(2): 81-94. [Persian]

²¹ Fredericks JA, Blumenfeld PC. Paris AH. School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research* 2004; 74 (1): 59 –109.

²² Abbasi M, Dargahi S, Pirani Z, Bonyadi F. [Role of Procrastination and Motivational Self- Regulation in Predicting Students' Academic Engagement]. *IJME*. 2015; 15(2):160-169. [Persian]

²³ Vahabi A, Vahabi B, Rajabi N, Ahmadian M. Evaluation of internet addiction and its related factors in the students at Kurdistan University of Medical Sciences, 2015. *Journal of Medical Education Development*. 2015; 8(19):99-110. [Persian]

²⁴ Asghari F, Saadat S, AtefiKarajvandani S, JanalizadehKokaneh S. [The Relationship between Academic Self-Efficacy and Psychological Well-Being, Family Cohesion, and Spiritual Health among Students of Kharazmi University]. *IJME*. 2014; 14(7): 581-593. [Persian]

-
- ²⁵ Ajam AA, Badnava S, Abdollahi M, Momeni-Mahmouei H. [The Relation Between Emotional Creativity and Academic Enthusiasm in Public Health students in Gonabad university of medical sciences]. RME. 2016; 8(4): 11-14. [Persian]
- ²⁶ Nekavand M, Jafari P, Araste H. [Academic eagerness of medical students and the role of learning environment in teaching and learning]. Journal of Islamic Azad university of Medical Sciences. 2018; 28(1): 58-65. [Persian]
- ²⁷ Sayadi Y, Soleimani H. Investigating the relationship between academic self-efficacy and academic enthusiasm with regard to the mediating role of self-regulation among English language students. Research in Teaching. 2022 Mar 21; 10(1):106-81.
- ²⁸ Bauman AE, Reis RS, Sallis JF, Wells JC, Loos RJ, Martin BW. Correlates of physical activity: why are some people physically active and others not? The lancet. 2012; 380(9838):258-71.
- ²⁹ Kerr NL, Feltz DL, Irwin BC. To pay or not to pay? Do extrinsic incentives alter the Köhler group motivation gain? Group Processes & Intergroup Relations. 2013; 16(2):257-68.

